

Demokratia- ja julkisoikeusosasto

Lainsäädäntöneuvos Virpi Koivu

5.12.2025

Hallintovaliokunta 9.12.2025; E 96/2025 vp

Hallintovaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä lausunnon valtioneuvoston selvityksestä (E 96/2025 vp), joka koskee komission täytäntöönpanopäätöksen luonnosta tietosuojaan riittävydestä Brasiliassa. Suomi osallistuu päätösluonnoksen käsittelyyn komitologiamenettelyssä. Komissio antoi päätösluonnoksen tiedoksi yleisen tietosuoja-asetuksen 93 artiklalla perustetulle komitealle 3.11.2025, ja esitteli sen komitealle 17.11.2025. Euroopan tietosuojaneuvosto on antanut lausuntonsa päätösluonnoksesta 4.11.2025.

Päätösluonnos perustuu yleiseen tietosuoja-asetukseen ja on osoitettu jäsenvaltioille. Kun komissio on hyväksynyt päätöksen, se sitoo kaikkia jäsenvaltioiden henkilötietojen rekisterinpitäjiä ja henkilötietojen käsittelijöitä sekä tietosuojalainsäädännön mukaisia valvontaviranomaisia. Tämä tarkoittaa erityisesti, että EU:n alueella oleva rekisterinpitäjä tai henkilötietojen käsittelijä ei tarvitse muuta lupaa henkilötietojen siirroille päätöksen soveltamisalaan kuuluvalla rekisterinpitäjällä tai henkilötietojen käsittelijällä Brasiliassa.

Brasilian lainsäädäntö

Komission päätösluonnoksesta ilmenee, että yksityiselämän suoja ja henkilötietojen suoja on turvattu Brasilian perustuslaissa perusoikeuksina. Brasilia on myös vuonna 1992 ratifioinut Amerikan valtioiden järjestön ihmisoikeussopimuksen, jossa taataan oikeus yksityisyyteen ja oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin. Brasiliassa säädettiin vuonna 2018 henkilötietojen käsittelyä koskeva yleislaki, joka suojaa rekisteröityjä heidän kansallisuudestaan riippumatta. Vuonna 2019 lakia päivitettiin ja samalla perustettiin Brasilian tietosuojaviranomainen, jonka itsenäinen ja riippumaton asema vahvistettiin vuonna 2022. Keskeistä tietosuojaan riittävyyttä koskevassa arvioinnissa on, että Brasilian lain alueellinen ja aineellinen soveltamisala on samankaltainen yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisalan kanssa. Se kaiken henkilötietojen käsittelyn Brasiliassa, ja ulottuu toimijoihin, jotka tarjoavat tavaroita tai palveluita Brasilian alueella tai keräävät tietoja Brasiliassa oleskelevista henkilöistä. Laki on myös rakenteen ja keskeisen sisällön osalta pitkälti tietosuoja-asetusta vastaava.

Brasilia on ensimmäinen Etelä-Amerikan valtio, jonka lainsäädännön tarjoaman tietosuojaan riittävydestä tehdään täytäntöönpanopäätös yleisen tietosuoja-asetuksen nojalla. Brasilia osallistuu muun kansainvälisen yhteistyön ohella myös Euroopan neuvoston tietosuojaa koskevan yleissopimuksen 108 neuvoa-antavan komitean työhön tarkkailijajäsenenä, mutta ei ole yleissopimuksen osapuoli.

Postiosoite**Postadress**

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite**Besöksadress**

Meritullinkatu 10
00170 Helsinki
Finland

Puhelin**Telefon**

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi**Fax**

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet**E-post, internet**

kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

Yleissopimus mahdollistaa Euroopan neuvoston ulkopuolisten valtioiden ja liittymisen yleissopimukseen. Tällä hetkellä yleissopimukseen liittyminen on kuitenkin mahdollista vasta, kun yleissopimuksen muutospöytäkirja (CETS 223) on tullut voimaan. Yleissopimuksen osapuolen asema on merkityksellinen myös silloin, kun Euroopan unionin toimenpiteenä arvioidaan tietosuojan riittävyttä kolmannessa maassa.

Komission arvio ja Suomen kanta

Komissio katsoo, että Brasilia varmistaa lainsäädännöllään yleisen tietosuoja-asetuksen 45 artiklan mukaisen riittävän tietosuojan tason henkilötiedoille, joita siirretään maahan EU:n alueelta. Tämä tarkoittaa, että maan lainsäädäntö vastaa oleellisilta osin yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimuksia. Komissio katsoo myös, että rekisteröidyn käytettävissä olevat oikeussuojakeinot tarjoavat kokonaisuutena riittävän suojan. Lisäksi komissio katsoo, että perusoikeuksien rajoituksissa on varmistettu välttämättömyys ja oikeasuhteisuus tavoiteltuun päämäärään nähden, ja rajoituksiin liittyvät riittävät oikeussuojan takeet.

Komission päätösluonnoksen perusteella Brasilian tietosuojan riittävyttä koskevaa täytäntöönpanopäätöstä on tarkoitus tarkastella ensimmäisen kerran neljän vuoden kuluessa sen voimaantulosta. Myöhemmät määräaikaisten tarkastelut tulisi tietosuoja-asetuksen 45 artiklan mukaisesti toteuttaa vähintään joka neljäs vuosi.

Suomi on yleisesti pitänyt komission hyväksymiä tietosuojan riittävyttä koskevia täytäntöönpanopäätöksiä ensisijaisena toimenpiteenä henkilötietojen turvallisten siirtojen varmistamiseksi silloin, kun EU:n alueelta siirretään henkilötietoja kolmansiin maihin. Suomi on kuitenkin samalla pitänyt tärkeänä kaikkien EU:n tuomioistuimen oikeuskäytännössä linjattujen tietosuojan riittävyttä koskevien kriteerien huomioimista arvioinnissa, jotta tietosuojan riittävyttä koskeva ratkaisu on kestävällä pohjalla.

Suomen yleisen kannan mukaisesti komission täytäntöönpanopäätös tietosuojan riittävydestä on tärkeä ja ensisijainen toimenpide myös EU:n ja Brasilian välisten henkilötietojen turvallistensiiirtojen varmistamiseksi. Päätösluonnokseen sisältyy kuitenkin kysymyksiä, joita on syytä selvittää asian komiteakäsittelyn aikana, huomioiden Euroopan tietosuojaneuvoston esiin nostamat näkökohdat. Nämä liittyvät erityisesti valvontaviranomaiseen sekä EU:n alueelta siirrettyjen henkilötietojen luovuttamiseen edelleen muihin kolmansiin maihin.

Komitologiamenettelyn aikataulu

Komitologiamenettely käynnistyy 12.12.2025. Komitealla on sen jälkeen seuraava kokous Brasiliiaa koskevasta täytäntöönpanopäätöksen luonnoksesta 16.12. Komission tavoitteena on, että komitea äänestää päätösluonnoksesta tämän kokouksen jälkeen.